

Ruotu #66 *Wäasterbackakallio/Lepistö*
/Lakala
Etelänkylä, Pyhäjoki

Sotilastorppa sijaitsi Pyhäjoella Etelänkylän yhteismaalla rantatien varressa ja 2,5 km Pyhäjoen emäkirkolta. Torpan paikka oli alun perin nimetty *Wästerbackallioksi*, mutta vuoden 1752 katselmuksissa sitä kutsuttiin nimellä Lepistö ja vuosina 1781 ja 1791 nimellä Lakala. Ilmeisesti torppaa ei kuitenkaan siirretty. Vuonna 1733 ruodun muodostivat talot

#1	Pyhäluoto Carl Gustafss	Etelänkylä
#7	Maijala Erik Jakobss	Etelänkylä
#9	Puskala Lukas Lukass	Etelänkylä
#6	Antila Jakob Anderss	Etelänkylä
	_ Matts och Jöran	

Vuoden 1752 katselmuksessa tupa oli jo vanha, mutta vielä kelvollinen. Aitta ja lato olivat kunnossa, navetta tuli uusia. Torpalla oli kaivo, joelle oli vähän pidempi matka. Pellot olivat kunnossa. Niitymaata torpalla ei ollut, vaan ruotu antoi tarvittavat heinät valmiiksi tehtynä.

Vuoden 1781 katselmuksessa todettiin, että tupa tuli purkaa ja rakentaa uudelleen käyttäen tarvittaessa uusia hirsiiä. Samalla tuli uusia tuvan lattia ja rappuset. Ikkunat ja takka piti korjata. Aitta tuli uusia. Pellot olivat kunnossa, mutta aidat vaativat korjaamista. Niityt olivat hyvässä kunnossa ja Pehr Tuhkalaa lukuun ottamatta myös niittyjen aidat olivat kunnossa.

Vuoden 1791 katselmuksessa kaikki rakennukset olivat kunnossa, paitsi navetan välikatto tuli korjata ja navetan seinät piti tiivistää tulevana syksynä 3 riikintaalerin 16 killingin sakon uhalla. Pellot ja niityt olivat kunnossa.

Johan Holmström

1734–1757

Johan on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1713. Hänet otettiin sotilaaksi 13.6.1734. Ilmeisesti hän osallistui Hattujen sotaan vuosina 1741–42 ja rykmentin Ruotsin-retkelle talvella 1743–44. Vuonna 1743 hänen todettiin käyttävän yhä vanhan mallista hattua, sukkia ja kengänsolkia. Hän oli linnoitustöissä Helsingissä vuosina 1748–51; ainakin vuonna 1749 *Labnoisissa* (tarkoittanee *Lahnusta Espoon koillisosassa, missä ruotusotilaat olivat hakkaamassa tukkeja laivanrakennusta varten ainakin talvella 1748–49*). Hän sai eron 20.8.1757, jolloin hänen todettiin olevan sairas ja kykenemätön palvelukseen. Hän välttyi joutumasta Pommerin sotaan.

Johan Gustafss Holmström, ent. **Pyhäluoto**, s._._.1711 (myös: s._._.1709), vihitty 19.11.1732 Pyhäjoki **Anna Nielsdr Jokisari** s._.12.1708. Heidät on merkitty itsellisiksi Pyhäjoen Etelänkylässä ainakin vuosina 1763–81. He muuttivat 2.4.1781 Kalajoelle.

Lapset:

Brita s.5.1.1734 Pyhäjoki (Pyhäluoto),

Anna s.13.12.1735 Pyhäjoki,

Nils s.10.11.1737 Pyhäjoki,

Johannes s.28.4.1740 Pyhäjoki, vihitty 1.avioon 8.12.1764 Pyhäjoki **Maria Henricsdr Tickala** s.5.2.1737 Oulainen, k.25.12.1785 Pyhäjoki (vanh. **Tickala Hendrich** ja **Carin Eskelsdr**), vihitty 2.avioon 9.6.1786 Pyhäjoki **Chirstin Christersdr** s.16.7.1735, k.25.5.1787 Pyhäjoki, vihitty 3.avioon 16.11.1795 Pyhäjoki leski **Walborg Philipsdr Gåpå**, ent. **Uponen**, s.18.12.1750 Haapavesi (vanh. **Upänen Philip Pålss** ja **Beata Hendricsdr**). Johannes ja Maria on merkitty itsellisiksi Pyhäjoen Etelänkylässä vuosina 1775–80. He asuivat Oulaisissa vuosina 1781–82 ja palasivat taas Pyhäjoelle, missä heidät on merkitty itsellisiksi. Ensimmäisessä vihkimerkinnässä Johannes oli saharenki. Walborg Uponen 1.puoliso oli sotilas **Henric Gåpå** Saloisista.

Lapset laviosta:

- Anna** s.29.3.1767 Pyhäjoki (Vaaraniemi). Hänet on merkitty palkolliseksi Pyhäjoella vuoden 1781 tienoilla, meni tämän jälkeen Raaheen,
Johan s.26.3.1769 Pyhäjoki (Röningi), k. _._.1790,
Beata s.7.10.1772 Pyhäjoki (Holmström). Hän muutti 4.10.1793 Raaheen,
Matts s.20.8.1775 Pyhäjoki (Holmström). Hän muutti 2.10.1793 Saloisiin,
Maria s.21.7.1743 Pyhäjoki,
Matthias s.27.9.1745 Pyhäjoki,
Elisabeth s.28.7.1750 Pyhäjoki (isä Johan *Carls*), k.10.5.1786 Kalajoki, vihitty 1.12.1771 Kalajoki sotilas #57 **Michel Michelss Örn** (katso). Ennen avioitumistaan Lisa oli püikomassa Kala-joella Matts Nauhan talossa,
Margeta s.18.4.1752 Pyhäjoki, (rippikirjassa hänelle on annettu Abrahamin syntymäaika),
Abraham s.5.9.1754 Pyhäjoki, vaimo **Anna Jonasdr Annala**, ent. **Tybeck**, s.8.8.1750 Pyhäjoki (RK: s.23.3.1750, mikä on Annan veljen Henrikin syntymäaika) (vanh. **Tybeck/Tybäkinoja**, myöh. **Annala, Jonas Erichss** s.31.12.1715 ja **Anna Henrichsdr** s.21.5.1720). Abraham oli Pyhäjoen pitäjännikkari nimellä Abraham **Vaara/Wara**.

Lapset:

- Elisbet** s.20.8.1775 Pyhäjoki, k.10.9.1775 Pyhäjoki,
Anna s.16.10.1777 Pyhäjoki, k.26.10.1777 Pyhäjoki,
Brita Christina s.9.4.1779 Pyhäjoki, vihitty 31.5.1803 Pyhäjoki sotilas #88 **Matts Karp**, ent. **Nikula**, s.1.3.1778 Pyhäjoki,
Johan s.28.11.1780 Pyhäjoki,
Abraham s.12.2.1822 Pyhäjoki.

Olof Hendrikss Holmström

1757–1762

Olof on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1736. Hänet otettiin 24.1.1751 varamieheksi ruotuun #95 ja 20.8.1757 vakinaiseksi sotilaaksi tähän ruotuun. Hänellä ei ollut erityisiä käsityötaitoja. Heti rekrytointinsa jälkeen hän joutui mukaan Pommerin sotaan, missä hän oli sairaana *Gingossa* helmikuussa 1759. Hän kuoli Pommerissa 17.4.1762 (tai: k.14.4.1762).

Kirkonkirjoissa ei tietoa.

Henrich Diger

1767–1773

Henrich on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1744. Hänet kirjattiin sotilaaksi tähän ruotuun 18.6.1767. Hän kuoli 9.5.1773.

Henrich Henrichss Diger/Digers s.15.6.1743, k. _._.1773 (vanh. mahdollisesti sotilas #106 **Schultz**, ent. **Calapudas, Henrich Jörans** ja **Anna Larsdr Simi**), vihitty 4.4.1768 Pyhäjoki **Lisa Jacobsdr Tuhkala** s.21.1.1737 *Pyhäjoki* (vanh. luultavasti **Tuhkala Jacob Lucass** ja **Anna Jacobsdr**). Henrich on merkitty ruotutorppaan ainakin vuodesta 1769 lähtien. Hänen viimeinen ehtoollismerkintänsä torpan kohdalla on tehty 9.4.1773. Lisa lapsineen on merkitty itselliseksi Pyhäjoen Etelänkylässä vuosina 1775–77. Lisa vihitty 2.avioonsa 26.11.1775 Pyhäjoki sotilas #113 **Anders Jacobss Ryttere** s. _._.1751, k.3.2.1782. Lisa oli itsellisenä edelleen vuosina 1788–1809.

Henrichin ja Lisan lapset:

- Margeta** s.23.7.1769 Pyhäjoki. Hän oli palkollisena Merijärvellä ainakin vuonna 1784,
kuoll.synt.p s.20.4.1771 Pyhäjoki,
Anna s.24.6.1772 Pyhäjoki, vihitty 25.11.1791 Pyhäjoki **Henrik Olofss Alaoravisjärvi** s.17.1.1771 Pyhäjoki (vanh. **Alaoravisjärvi Olof Henricss** s.24.4.1745 Pyhäjoki ja **Helena Pählsdr** s. _._.1732). Anna on merkitty palkolliseksi Merijärvellä ainakin vuonna 1784.
 Lapset:
Olof s.10.9.1792 Pyhäjoki,
Maria s.10.3.1794 Pyhäjoki,

Anna s.9.12.1796 Pyhäjoki,
Johannes s.26.11.1799 Pyhäjoki,
Henric s.26.2.1805 Pyhäjoki,
Thomas s.1.3.1808 Pyhäjoki,
Margaretha s.24.10.1810 Pyhäjoki,

Lisan avioton lapsi leskenä, isä ilmeisesti sotilas #113 **Anders Ryttare**, jonka kanssa Lisa avioitui vielä samana vuonna:

Anders s.16.5.1775 Pyhäjoki.

Johan Digerörn

1774–1789

Johan on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1748. Hän oli 169 cm pitkä. Hänet otettiin sotilaaksi 18.2.1774. Hän osallistui Kustaa III:n sotaan vuosina 1788–90 palvellessaan kesän 1788 saaristolai-
 vastossa fregatti Turunma Ragvaldilla. Keväällä 1789 hän marssi komppanian mukana itärajalle
 Joensuuhun osallistuen rykmentin sotatoimiin Savon rintamalla. Hänet ylennettiin korpraaliksi
 24.8.1789 ja ilmeisesti hän jatkoi palvelustaan ruodussa #126 vuoteen 1808 asti. Näin hänen palve-
 lusaikansa oli yhteensä 34 ½ vuotta. Hänelle myönnettiin 4.12.1813 sotilashuonerahastosta 2.luo-
 kan sotilaseläke.

Petanderin mukaan Johan aloitti palveluksensa vuonna 1774, ylennettiin korpraaliksi 24.8.1789,
 nimettiin alipäälliköksi korpraalin palkalla 27.4.1808 ja oli palveluksessa vielä toukokuussa 1809.²

Johan Johans Digerörn, ent. **Gummerus**, s.30.12.1748 Raabe, k.26.4.1820 Raabe (vanh.
 kauppias **Gummerus Johan** ja **Maria Charlotta**), vihitty 4.4.1774 Pyhäjoki **Margeta Hendriksdr**
Palo s.14.4.1748 Pyhäjoki, k.11.9.1833 Raabe (vanh. **Palo Henrich Henrichss** ja **Margeta**
Henricsdr s.1.10.1702, k.25.4.1785 Pyhäjoki). Johan oli renkinä Pyhäjoen Leppäluodossa vuosina
 1770–74. He muuttivat Saloisiin 10.4.1790. Hautausmerkinnän mukaan Johan oli entinen korp-
 raali.

Lapset:

Johan s.7.5.1775 Pyhäjoki, vihitty 7.6.1801 Pulkkilä **Anna Hyvärinen** s.25.5.1777 Pulkkilä
 (vanh. mahdollisesti **Hyvärinen Erich Thomass** s.20.11.1741 ja **Lisa Gabrielsdr** s.5.1.
 1745).

Lapsi:

Greta Lisa s.8.5.1803 Pulkkilä,

Christina s.6.9.1776 Pyhäjoki,

Margeta s.22.8.1779 Pyhäjoki,

Henrik s.14.12.1782 Pyhäjoki, rumpalina Pyhäjoen komppaniassa vuosina 1799–1809 (katso),

Elisabetha s.25.9.1789 Pyhäjoki, vihitty 22.9.1811 Raabe/Savonkylä **Henric Kinnunen** s.3.12.
 1785. Heidät on merkitty palkollisiksi Raahessa ainakin vuosina 1811–15. Henric oli syyllistyy-
 nyt sapattirauhan rikkomiseen vuonna 1817.

Lapset:

Henrik s.16.2.1812 Raabe, k.1.12.1829 Raabe,

Zachris s.23.8.1814 Raabe, k.23.1.1830 Raabe,

Anna Margaretha s.26.2.1818 Raabe, k.5.3.1818 Raabe,

Lisa s.24.2.1819 Raabe, k.16.7.1827 Raabe,

Anders s.14.5.1824 Raabe.

Simon Clar/Klar**1790–1808**

Simon, ent. **Backman**, on syntynyt Pyhäjoen suurpitäjässä noin vuonna 1771. Hän oli 163 cm pitkä. Hänet otettiin sotilaaksi 6.3.1790 ja ylennettiin 6. korpraaliksi. Vuonna 1795 hän oli linnostuissa Hangossa. Vuonna 1804 hänen todettiin käyttävän yhä vanhan mallista sotilasarua. Hän osallistui Suomen sotaan vuonna 1808, mutta karkasi rivistä 22.12.1808 armeijan jo vetäytyttyä Ruotsin puolelle. Hänellä jäi palkka saamatta 22 päivän ajalta joulukuussa 1808. Vuonna 1812 hänen todettiin menettäneen kaikki oikeutensa palkkarästeihin karkaamisen takia. Hänen leskelleen **Maria Pehrsdr**:lle myönnettiin 6.12.1830 entisten sotilaiden ja sotaleskien eläkekassasta 5.luokan, eli 8 ruplan, eläke, jota hän nautti vuoteen 1832. Tuolloin hän sai myös 4 ruplan hautausavustuksen.

Simon Johanss Clar, ent. **Backman**, s.26.10.1770 Pyhäjoki (vanh. sotilas #59 **Backman Johan Johanss** ja **Chirstin Matsdr**), vihitty 12.12.1790 Pyhäjoki leski **Maria Pehrsdr Flinck** s.23.11.1764 (vanh. sotilas #115 **Flinck Pehr Pehrss** ja **Anna Larsdr**). Marian 1.puoliso sotilas #119 **Anders Wikudd** (katso). Vuoden 1810 henkikirjassa Maria ja lapset on merkitty Pyhäjoen Etelänkylän Pyhäluotoon. Heidät on kirjattu ruotutorppaan ainakin vuoteen 1816 saakka.

Simon, k. 7.1819, perukirjassa on perillisiksi kirjattu vaimo Maria sekä lapset Anna, Brita, Maria + puoliso Henrik Hackman ja Stiina + Matti Varhoja.³

Marian lapsi 1.aviosta:

Pehr s.9.6.1785 Pyhäjoki (Wikudd), myöh. sotilas #110 Pehr **Forss** (katso),

Yhteiset lapset:

Maria s.6.9.1791 Pyhäjoki, hän muutti Kokkolaan vuonna 1815,

Christina s.26.2.1793 Pyhäjoki,

Johannes s.16.2.1795 Pyhäjoki, k.28.11.1797 Pyhäjoki,

Anna s.4.9.1798 Pyhäjoki, muutti Raaheen 5.10.1816,

Brita s.19.3.1801 Pyhäjoki,

Elias s.1.4.1804 Pyhäjoki, k.nuorena.

Erik Ahl**?–1809**

Erikin syntyperästä ja palveluksen aloittamisesta ei ole tietoa. Ilmeisesti hän osallistui Suomen sodan loppuvaiheeseen, sillä hänen leskensä **Anna Heikintr** antoi valtakirjan kapteeni Fredric Castrénille edesmenneen miehensä palkkarästien nostamiseksi. Annalle myönnettiin 4.9.1824 entisten sotilaiden ja sotaleskien eläkekassasta 8 ruplan suuruinen eläke, jota hän nautti vuoteen 1832. Tuolloin hän sai myös 4 ruplan hautausavustuksen.

Erik Ahl, vaimo **Anna Henricsdr** s.26.11.1759, k.6.3.1835 Raahe/Kopsa.

Viitteet

¹ [Holm 2012, s.186.](#)

² Petander 1975, s.244, Petander 1978, s.368

³ OMA, Salon tuomiokunta: EcII:3, sivu 123/3.11.1819